

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРИЯТИ

Рўхнатга олинди
№ МО.003-5-119
2017 йил

Ўзбекистон Республикаси Олий ва
Ўрта махсус таълим вазирининг
2017 йил 15.05.2017 даги № 150/с
қарор билан буйруғи билан
тасдиқланган.

“Жисмоний тарбия ва жисмоний маданият”

Иўналишни бўйича олий таълим муассасалари педагог кадрларини
кайта тайёрлаш ва маънавиятини ошириш курсининг ўқув дастури

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI
ОЛИЙ ВА ЎРГА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

ОЛИЙ ТАЪЛИМ ТИЗИМИ ПЕДАГОГ ВА РАХБАР КАДРЛАРИНИ
КАЙТА ТАЙЁРЛАШ ВА УЛАРНИНГ МАЛАКАСИНИ ОШИРИШНИ
ТАШКИЛ ЭТИШ БОШ ИЛМИЙ - МЕТОДИК МАРКАЗИ

ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ ЖИСМОНИЙ ТАРБИЯ ИНСТИТУТИ
ХУЗУРИДАГИ ЖИСМОНИЙ ТАРБИЯ ВА СПОРТ БЎЙИЧА
МУТАХАССИСЛАРИНИ ИЛМИЙ-МЕТОДИК ТАЪМИНЛАШ,
КАЙТА ТАЙЁРЛАШ ВА УЛАРНИНГ МАЛАКАСИНИ
ОШИРИШ МАРКАЗИ

Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсининг ўқув дастури Олий ва
ўрта махсус, касб-ҳунар таълими йўналишлари бўйича ўқув-ўқувчи
бирлашмалар фаоллаштириш Мувофиқиқотиштирувчи кенгашининг
2017 йил 18 февралдаги 4 - сонли баянномаси билан
маъқуллашган

Тузувчилар:

“Ўзбекистон Республикаси Президентининг асарларида жамият
ривож ва таълим-тарбия масалалари” модули: с.ф.д., проф.
И.Эргашев, ф.ф.д., проф. М.М.Қаҳҳорова
“Таълим-тарбия жараёнларини таъкид этишнинг қонунийлик
нормалари” модули: ю.ф.н., доц. В.Топилдиев, ю.ф.н.,
доц.О.Х.Нарзуллаев.
“Инновацион таълим технологиялари ва педагогик
компетентлик” модули: п.ф.д., проф. Н.А.Муҳлимов, п.ф.н.
М.Т.Мирсолиева, ўқитувчилар И.А.Эшмаматов, К.Рисқулова.
“Электрон педагогика асослари ва педагогнинг шахсий, касбий
ахборот майдонини лойиҳалаш” модули: ф-м-ф.н., доц. Х.Холматов,
катта ўқитувчилар В.Ҳамидов, М.Файзиёва, ўқитувчилар
Т.Шаймардонов, А.Обидов.
“Амалий хорражий тил” модули: катта ўқитувчилар. У.Г.Ясоева,
Ф.Войсариева; Ўзбекистондаги Британия Кенгашининг стажин
мутахассислари.
“Олий таълим жараёнини бошқаришда тизимли тахлил ва
қарорлар қабул қилиш технологиялари” модули: ф.ф.д., проф.
Р.Сафаров, пс.ф.н. Х.М.Алимов, ф-м-ф.н., доц. А.З.Қаримов.
Махсус фанлар бўйича: п.ф.н., доцент А.К.Шптава, доцент
А.А.Пуллатов, п.ф.н. М.С.Олимов, п.ф.н., доцент Д.Н.Раҳматова, и.ф.н.
А.А.Ялдаров, катта ўқитувчи Н.К.Светличная.
Керимов Ф.А. - ЎзДЖТИ “Жисмоний тарбия назарияси ва услубияти”
кафедраси мудири, профессор, п.ф.д.
Косбахтиев И.А. - ТАТУ “Жисмоний тарбия ва спорт” кафедраси
профессори, п.ф.д.

Тақризчилар:

Ўқув дастури Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия институтини Кенгашининг қарори билан
таълиққа таъсия қилинган (2017 йил _____ даги - сонли баяннома).

Кириш

Дастур Ўзбекистон Республикасининг Президентининг 2015 йил
12 июлидаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини
кайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш
чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ-4732-сонли, 2017 йил 7 февралдаги
“Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар
стратегияси тўғрисида”ги ПФ-4947-сонли Фармонлари, шунингдек 2017 йил
20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-
тадбирлари тўғрисида”ги ПК-2909-сонли қарорда белгиланган устивор
вазифалар мазмунидан келиб чиққан ҳолда тузилган бўлиб, у замонавий
 талаблар асосида кайта тайёрлаш ва малака ошириш жараёнларининг
мазмунини такомиллаштириш ҳамда олий таълим муассасалари педагог
кадрларининг касбий компетентлигини мунтазам ошириб боришни мақсад
қилди.

Дастур мазмунини олий таълимнинг норматив-ҳуқуқий асослари ва
қонунийлик нормалари, илгор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат,
таълим жараёнларида ахборот-коммуникация технологияларини қўллаш,
амалий хорражий тил, тизимли тахлил ва қарор қабул қилиш асослари, махсус
фанлар негизида илмий ва амалий таъкидотлар, технология тараккиёт ва
ўқув жараёнини таъкид этишнинг замонавий услублари бўйича сўнги
йотуқлар, педагогнинг касбий компетентлиги ва креативлиги, глобал
Интернет тармоти, мултимедиа тизимлари ва масофадан ўқитиш
услубларини ўзлаштириш бўйича янги билим, кўникма ва малакаларини
шакллантиришни назарда тутди.

Дастур доирасида берилган мазмулар таълим соҳаси бўйича
педагог кадрларини кайта тайёрлаш ва малакасини ошириш мазмунини, сифатини
ва уларнинг тайёрлашнинг қўйилган умумий малака талаблари ва ўқув
режалари асосида шакллантирилган бўлиб, бу орқали олий таълим
муассасалари педагог кадрларининг соҳага оид замонавий таълим ва
инновацион технологиялари, илгор хорражий таъриблардан самарали
фойдаланиш, ахборот-коммуникация технологияларини ўқув жараёнига
қенг татбиқ этиш, чет тилларини интенсив ўзлаштириш даражасини
ошириш хисобига уларнинг касб маҳоратини, илмий фаоллигини мунтазам
юксалтириш, олий таълим муассасаларида ўқув-тарбия жараёнларини
таъкид этиш ва бошқаришни тизимли тахлил қилиш, шунингдек, педагогик
вазифаларда оптимал қарорлар қабул қилиш билан боғлиқ
компетенцияларга эга бўлишлари таъминланади.

Кайта тайёрлаш ва малака ошириш йўналишининг ўзига хос
хусусиятлари ҳамда долзарб масалалардан келиб чиққан ҳолда дастурда
тингловчиларнинг махсус фанлар доирасидаги билим, кўникма, малака
ҳамда компетенцияларига қўйилган талаблар такомиллаштирилиши
мумкин.

Кайта тайёрлаш ва малака ошириш курсининг ўқув дастури қўйилган
модулар мазмунини ўз ичига камраб олади:

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

ОЛИЙ ТАЪЛИМ ТИЗИМИ ПЕДАГОГ ВА РАХБАР КАДРЛАРИНИ
КАЙТА ТАЙЁРЛАШ ВА УЛАРНИНГ МАЛАКАСИНИ ОШИРИШНИ
ТАШКИЛ ЭТИШ БОШ ИЛМИЙ - МЕТОДИК МАРКАЗИ

ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ ЖИСМОНИЙ ТАРБИЯ ИНСТИТУТИ
ХУЗУРИДАГИ ЖИСМОНИЙ ТАРБИЯ ВА СПОРТ БЎЙИЧА
МУТАХАССИСЛАРИНИ ИЛМИЙ-МЕТОДИК ТАЪМИНЛАШ,
КАЙТА ТАЙЁРЛАШ ВА УЛАРНИНГ МАЛАКАСИНИ
ОШИРИШ МАРКАЗИ

Кайта тайёрлаш ва малака ошириш курсининг ўқув дастури Олий ва
ўрта махсус, касб-ҳунар таълими йўналишлари бўйича ўқув-ўқувий
бирлашмалар фаолиятини мувофиқлаштирувчи кенгашининг
2017 йил 18 февраль дақи 4 - сонли баённомаси билан
маъқулланган

Тузувчилар:

“Ўзбекистон Республикаси Президентининг асарларида жамият
ривож ва таълим-тарбия масалалари” модули: с.ф.д., проф.
И.Эргашев, ф.ф.д., проф. М.М.Қаҳҳарова.

“Таълим-тарбия жараёнларини ташкил этишнинг қонунийлик
нормалари” модули: ю.ф.н., доц. В.Топилдиев, ю.ф.н.,
доц.О.Х.Нарзуллаев.

“Инновацион таълим технологиялари ва педагогик
компетентлик” модули: п.ф.д., проф. Н.А.Муслимов, п.ф.н.
М.Т.Мирсолнцева, ўқитувчилар И.А.Эшмаметов, К.Рискулова.

“Электрон педагогика асослари ва педагогнинг шахсий, касбий
ахборот майдонини лойиҳалаш” модули: ф-м.ф.н., доц. Х.Холматов,
катта ўқитувчилар В.Хамидов, М.Файзиёва, ўқитувчилар
Т.Шаймардонов, А.Обидов.

“Амалий хорражий тил” модули: катта ўқитувчилар. У.Г.ясова,
Ф.Бойсариева; Ўзбекистондаги Британия Кенгашининг ставка
мутахассислари.

“Олий таълим жараёнини бошқаришда тизимли таҳлил ва
кароллар қабул қилиш технологиялари” модули: ф.ф.д., проф.
Р.Самаров, пс.ф.н. Х.М.Алимов, ф-м.ф.н., доц. А.З.Каримов.

Махсус фанлар бўйича: п.ф.н., доцент А.К.Эштаев, доцент
А.А.Пулатов, п.ф.н. М.С.Олимов, п.ф.н., доцент Д.Н.Рахматова, и.ф.н.
А.А. Ялгаров, катта ўқитувчи Н.К.Светличанова.

Такрирчилар:
Керимов Ф.А. - ЎзДЖТИ “Жисмоний тарбия назарияси ва услубияти”
кафедраси муdiri, профессор, п.ф.д.
Кошбахтияев И.А. - ТАТУ “Жисмоний тарбия ва спорт” кафедраси
профессори, п.ф.д.

Ўқув дастури Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия институтини Кенгашининг қарори билан
таълиққа таъсия қилинган (2017 йил _____ дақи - сонли баённома).

Кириш

Дастур Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил
12 июлдаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини
кайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш
чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ-4732-сонли, 2017 йил 7 февралдаги
“Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Харакатлар
стратегияси тўғрисида”ги ПФ-4947-сонли Фармонлари, шунингдек 2017 йил
20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-
тадбирлари тўғрисида”ги ПК-2909-сонли қароридан белгиланган устивор
назифалар мазмунидан келиб чиққан ҳолда тузилган бўлиб, у замонавий
 талаблар асосида кайта тайёрлаш ва малака ошириш жараёнларининг
мазмунини такомиллаштириш ҳамда олий таълим муассасалари педагог
кадрларининг касбий компетентлигини мунтазам ошириб боришни мақсад
қилади.

Дастур мазмунини олий таълимнинг норматив-ҳуқуқий асослари ва
қонунийлик нормалари, илгор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат,
таълим жараёнларида ахборот-коммуникация технологияларини қўллаш,
амалий хорражий тип, тизимли таҳлил ва қарор қабул қилиш асослари, махсус
фанлар негизда илмий ва амалий тадқиқотлар, технологик таракқиёт ва
ўқув жараёнини ташкил этишнинг замонавий услублари бўйича сўнгги
лотулар, педагогнинг касбий компетентлиги ва креативлиги, глобал
Интернет тармоти, мултимедиа тизимлари ва масофадан ўқитиш
усулларини ўзлаштириш бўйича янги билгим, кўникма ва малакаларини
шакллантиришни назарда тутлади.

Дастур доирасида берилгётган мавзулар таълим соҳаси бўйича
педагог кадрларини кайта тайёрлаш ва малакасини ошириш мазмунини, сифати
ва уларнинг тайёрлигини қўйилгандан умумий малака талаблари ва ўқув
режалари асосида шакллантирилган бўлиб, бу орқали олий таълим
муассасалари педагог кадрларининг соҳага оид замонавий таълим ва
инновация технологиялари, илгор хорражий тажрибалардан самарали
фойдаланиш, ахборот-коммуникация технологияларини ўқув жараёнига
кент татбиқ этиш, чет тилларини интенсив ўзлаштириш даражасини
ошириш хисобига уларнинг касб маҳоратини, илмий фаолиятини мунтазам
юксалтириш, олий таълим муассасаларида ўқув-тарбия жараёнларини
ташкил этиш ва бошқаришни тизимли таҳлил қилиш, шунингдек, педагогик
назирларда олтимал қарорлар қабул қилиш билан боғлиқ
компетенцияларга эга бўлишлари таъминланади.

Кайта тайёрлаш ва малака ошириш йўналишининг ўзига хос
хусусиятлари ҳамда долзарб масалаларидан келиб чиққан ҳолда дастурда
тингловчиларнинг махсус фанлар доирасиданги билим, кўникма, малака
ҳамда компетенцияларига қўйилгандан талаблар такомиллаштирилиши
мумкин.

Кайта тайёрлаш ва малака ошириш курсининг ўқув дастури қўйилган
модульлар мазмунини ўз ичига камраб олади:

I. Олий таълимнинг норматив ҳуқуқий асослари

- 1.1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг асрадрарида жамият ривож ва таълим-тарбия масалалари.
- 1.2. Таълим-тарбия жараёнларини ташкил этишининг қонунийлик нормалари.

II. Илгор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат

- 2.1. Инновацион таълим технологиялари ва педагогик компетентлик.
- 2.2. Жисмоний маданият соҳасида илгор хорижий тажрибалар.

III. Таълим жараёнида ахборот-коммуникация технологияларини қўлдан

- 3.1. Жисмоний маданият соҳасида мультимедиа тизимлари ва масофавий ўқитиш методлари.
- 3.2. Электрон педагогика асослари ва педагогнинг шахсий, касбий ахборот майдонини лойиқлаш.

IV. Амалий хорижий тил

- 4.1. Амалий хорижий тилни ўрганишининг интенсив усуллари.

V. Тизимли таҳлил ва қарор қабул қилиш асослари

- 5.1. Олий таълим жараёнини бошқаришда тизимли таҳлил ва қарорлар қабул қилиш технологиялари.
- 5.2. Жисмоний маданият ва спорт соҳасида моливий таъминотни ташкил қилиш ва унинг таҳлили.

VI. Махсус фанлар

- 6.1. Адаптив жисмоний тарбия.
- 6.2. Болалар ва ўсмирлар жисмоний тарбияси.
- 6.3. Махсус фанларни ўқитиш методикаси.

VII. Педагогик амалиёт

VIII. Малакавий аттестация

Курснинг мақсади ва вазифалари

Олий таълим муассасалари педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш курсининг мақсади педагог кадрларнинг ўқув-тарбиявий жараёнларини юксак илмий-методик даражада таъминлашлари учун зарур бўладиган касбий билим, кўникма ва малакаларларини мунтазам янгилаш, малака талаблари, ўқув режа ва дастурлари асосида уларнинг касбий компетентлиги ва педагогик маҳоратини доимий ривожланишини таъминлашдан иборат.

Курснинг вазифаларига қуйидагилар кирadi:

“Жисмоний тарбия ва жисмоний маданият” йўналишида педагог кадрларнинг касбий билим, кўникма, малакаларини ўзлаштираш ва ривожлантириш механизмларини яратиди;

- замонавий талабларга мос ҳолда олий таълимнинг сифатини таъминлаш учун зарур бўлган педагогларнинг касбий компетентлик даражасини ошириш;

- педагог кадрлар томонидан замонавий ахборот-коммуникация технологиялари ва хорижий тилларни самарали ўзлаштирилишини таъминлаш;

- махсус фанлар соҳасидаги ўқитишнинг инновацион технологиялари ва илгор хорижий тажрибаларни ўзлаштириш;

“Жисмоний тарбия ва жисмоний маданият” йўналишида қайта тайёрлаш ва малака ошириш жараёнларининг фан ва ишлаб чиқариш билан интеграциясини таъминлашга қаратилган фойлиятни ташкил этиш.

Курс якунида тингловчиларнинг билим, кўникма ва малакаларига қўйиладиган талаблар:

“Олий таълимнинг норматив ҳуқуқий асослари”, “Илгор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат”, “Таълим жараёнида ахборот-коммуникация технологияларини қўлдан”, “Амалий хорижий тил”, “Тизимли таҳлил ва қарор қабул қилиш асослари” модуллари бўйича тингловчиларнинг билим, кўникма ва малакаларига қўйиладиган талаблар тегишли таълим соҳаси бўйича педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш мазмуни, сифати ва уларнинг тайёрлиги ҳамда компетентлигига қўйиладиган умумий малака талаблари билан белгиланади.

Махсус фанлар бўйича тингловчилар қуйилати янги билим, кўникма, малака ҳамда компетентияларга эга бўлишлари талаб этилади:

Тингловчи:

- жисмоний тарбия ва спортнинг ҳуқуқий ҳамда ташкилий асосларини;

- жисмоний тарбия ва жисмоний маданият дарсига қўйиладиган талабларни;

- “Алломини” ва “Барчиной” махсус тестлари талабларини;

- жисмоний тарбия ва жисмоний маданият йўналишида эришилган янги ютуқлар, илмий натижалар, яратилган илмий адабиётларни;

- жисмоний тарбия ва жисмоний маданият йўналишида замонавий услублар ва воситаларни;

- спорт мусобақаларини ташкиллагтиришда замонавий услублардан фойдаланиш йўлларини;

- ноагънавий спорт анжомларини қўлдан услубларини;

- жисмоний тарбияда қўлланиладиган методларни;

- ресурсларни спортчиларнинг ҳалқаро мусобақаларда эришган натижаларини;

- жисмоний тарбия воситалари ва махсус тамойилларини;

- жисмоний тарбия ва жисмоний маданият йўналиши бўйича илгор хорижий тажрибаларни, хорижий тилдаги манбаларни;
- спорт турлари бўйича мусобақа қоидаларига сўнгги киритилган ўзаришларни;
- спорт турларининг ривожланиш тенденцияларини;
- мутахассислик фанлари тарихи ва замонавий концепцияларини *билиши* керак.

Тингловчи:

- жисмоний тарбияда педагогик технологияларни қўллаш;
- жисмоний тарбия ва жисмоний маданият йўналиши фанларини ўқитишда сўнгги йилларда эришилган ютуқларидан фойдаланиш;
- замонавий жиҳоз ва техник воситаларни жисмоний тарбия ва жисмоний маданият йўналишида қўллаш;
- мутахассислик фанларини ўқитишда жисмоний тарбия ва спорт менежменти борасидаги маълумотлардан фойдаланиш;
- мутахассислик фанларини ўқитиш жараёнида талабаларнинг мустақил таълими ва ижодий изланишларини ташкил этиш
- олий таълим муассасаларида спорт турлари бўйича (сентил атлетика, гимнастика, спорт ўйинлари) машғулотларини ташкил этиш ва ўтказиш;
- олий таълим муассасаларида спорт турлари бўйича мусобақа ўтказиш ва ҳакамлик қилиш *қўнимчилирига* эга бўлиши лозим.

Тингловчи:

- республикада жисмоний тарбия ва жисмоний маданият йўналишида олиб борилаётган илмий тадқиқотлар ва уларнинг натижаларини таҳлил этиш;
- спорт тўғрисида билан ишларда замонавий услублардан фойдалана олиш;
- замонавий жиҳоз ва техник воситаларни жисмоний тарбия ва жисмоний маданият йўналишида қўллаш;
- жисмоний тарбия ва жисмоний маданият йўналишидаги модернизация ва ўзаришларни педагогик фаолиятга татбиқ этиш;
- спорт мусобақаларини ҳужжатлаштириш ва натижаларни олиш;
- жисмоний тарбия ва жисмоний маданият йўналиши фанларини ўқитишда замонавий техника ва технологияларга асосланган машқ ва тренинглاردан фойдаланиш;
- жисмоний тарбия ва жисмоний маданият йўналишидаги таниқли хорижий мутахассисларнинг илмий ишлари билан танишиш, таҳлил этиш;
- машғулотларни ташкил этиш ва ўтказишнинг самарали техника ва тактикаларидан фойдаланиш;
- спорт турлари бўйича мусобақаларни ташкил этиш ва ўтказиш *малякаларига* эга бўлиши зарур.

Тингловчи:

- жисмоний тарбия ва жисмоний маданият йўналиши фанларини ўқитишда сўнгги йилларда эришилган ютуқлардан фойдаланган ҳолда инновацион технологияларни қўллаш;
- спорт турлари бўйича мусобақа қоидаларига сўнгги киритилган ўзаришларни амалиётда қўллаш;
- машғулотларни илгор хорижий тажрибалар асосида ташкил этиш ва ўтказиш;
- жисмоний тарбия ва жисмоний маданият йўналишидаги модернизация ва ўзаришларни педагогик фаолиятда фойдаланиш;
- спорт мусобақаларини ҳужжатлаштиришни ва олинган натижаларни таҳлил қилиш;
- замонавий жиҳоз ва техник воситаларни жисмоний тарбия ва жисмоний маданият йўналишида қўллаш;
- спорт турларига ўратилишнинг замонавий услуб ва воситаларидан фойдаланиш;
- жисмоний тарбия ва жисмоний маданият йўналишида илмий-тадқиқотларни ўтказиш *компетенцияларига* эга бўлиши лозим.

Курс ҳажми

Кайта тайёрлаш ва малака ошириш курси 288 соатни ташкил этади. Ўқув юктамаси ҳафтасига 36 соат этиб белгиланган. Кайта тайёрлаш ва малака ошириш йўналиши бўйича таълим дастурларини тўлиқ ўзаштирган ва Аттестациядан муваффақиятли ўтган курс тингловчиларига Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 12 июндаги ПФ-4732-сон Фармонининг 3-иловаси билан тасдиқланган давлат намунасидаги малака яттистави берилди.

“Жисмоний тарбия ва жисмоний маданият” йўналиши бўйича қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсининг ўқув модуллари ва уларнинг мазмунни

1. Олий таълимнинг норматив-ҳуқуқий асослари

1.1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг асарларида жамият ривожини таълим-тарбия.

Мустақил демократик тараққиёт ва жамият ривожини Ўзбекистон Республикасининг Биринчи Президенти И.А.Каримов асарларида жамият ривожини доир янги ва назарий-концептуал ғоялар. Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси.

Ўзбекистон Республикаси Президентини Ш.Мирзиёев демократик ислохотларни изчил давом эттириш тўғрисида. Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатларини химоя қилиш – давлат сийсатини устувор йўналиши. Халқ

кабулхоналари ва виртуал марказларининг ташкил этилиши. Халқ давлат идоралари учун эмас, давлат идоралари халқ учун ишлашининг зарурлиги.

Танқидий таҳлил, катъий тартиб интизом ва шахсий жавобгарлик раҳбар фаолиятининг асоси эканлиги. Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегиясининг ишлаб чиқишида, унинг устувор йўналишлари. Ўзбекистон ижтимоий ҳаётида амалга ошириладиган туб демократик ўзгаришлар. Таълим соҳасидаги ислохотлар, модернизациялаш ва интеграциялаш жараёнлари. Жамиятдаги ўзгаришларда ёшларнинг иштироки. Ўзбекистон ёшлар иттифоқининг ташкил этилиши ва унинг аҳамияти.

1.2. Таълим-тарбия жараёнларини ташкил этишнинг қонунийлик нормалари.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тушунчаси ва турлари. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни ишлаб чиқиш ва амалга киритиш тартиби. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси. "Таълим тўғрисида"ги Қонун. Қадрлар тайёрлаш миллий дастури. Қадрлар тайёрлаш миллий дастурининг бошқичлари ва асосий йўналишлари.

Коррупцияга қарши курашнинг қонуний асослари ва унинг олдини олишнинг омиллари. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 2 февралдаги "Коррупцияга қарши курашиш тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг қоидаларини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПҚ-2752-сонли қарорининг мазмун-моҳияти.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 12 июлдаги "Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПФ-4732-сон Фармони, 2016 йил 30 ноябрдаги "Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги 2015 йил 12 июлдаги ПФ-4732-сон Фармони, 2017 йил 7 февралдаги "Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида"ги ПФ-4947-сонли Фармони, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 27 февралдаги "Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш курслари тўғрисидаги Низомга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида"ги 103-сонли қарори, 2017 йил 20 апрелдаги "Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПҚ-2909-сонли қарори, 2017 йил 16 февралдаги "Олий ўқув юртидан кейинги таълим тизимини янада такомиллаштириш тўғрисида"ги ПФ-4958-сонли қарори, 2011 йил 20 майдаги "Олий таълим муассасаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва юқори малакали мутахассислар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПҚ-1533-сон қарори, Ўзбекистон Республикаси

Вазирлар Маҳкамасининг 1998 йил 5 январдаги "Ўзбекистон таълим тизими учун давлат таълим стандартларини ишлаб чиқиш ва жорий этиш тўғрисида"ги 5-сон қарори, 1998 йил 5 январдаги "Ўзбекистон таълим тизимини дарсликлар ва ўқув адабиётлари билан таъминлашни такомиллаштириш тўғрисида"ги 4-сон қарори, 2001 йил 16 августдаги "Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида"ги 343-сон қарори, 2006 йил 10 февралдаги "Олий таълим муассасаларида педагогларни танлов асосида ишга қабул қилиш тартиби тўғрисида"ги Низомни тасдиқлаш хусусидаги 20-сонли қарори, 2012 йил 26 сентябрдаги "Олий таълим муассасалари педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги 278-сонли қарори, 2015 йил 10 январдаги "Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида" 2001 йил 16 августдаги 343-сонли қарорига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида"ги 3-сонли Қарори, 2015 йил 20 августдаги "Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги 242-сонли қарори, 2015 йил 2 мартдаги "Министратура тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида"ги 36-сонли қарори, 2016 йил 2 майдаги "Ўзбекистон Республикаси таълим муассасаларини давлат аккредитациясидан ўтказиш тартиби тўғрисидаги низомга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида"ги 136-сонли қарори.

Давлат таълим стандартлари, ўқув режалари ва фан дастурлари тушунчаси ва уларга қўйилган талаблар. "Олий таълим муассасаларида таълимнинг бағлиминини назорат қилиш ва баҳолашнинг рейтинг тизими тўғрисида"ги Низом. "Ўзбекистон Республикасини олий таълим муассасалари таълимларининг малакавий амалиёти тўғрисида"ги Низом. "Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасалари билан уюштурувчиларнинг якуний давлат аттестацияси тўғрисида"ги Низом. Олий таълим муассасаларида мустақил таълимни ташкил этиш тартиби тўғрисида"ги Низом. "Магистратура тўғрисида"ги Низом. "Очик лекцияларни ташкил этиш ва ўтказиш тартиби тўғрисида"ги Низом ва бошқа меъёрий ҳужжатлар.

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2016 йил 2 майдаги "Ўзбекистон Республикаси таълим муассасаларини давлат аккредитациясидан ўтказиш тартиби тўғрисидаги Низомга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида"ги 136-сонли буйруғи, 2017 йил 1 мартдаги "Йилги ўқув усулбўйи мақмуаларни тайёрлаш бўйича усулбўйи кўрсатмани тасдиқлаш тўғрисида"ги 107-сонли буйруғи, 2017 йил 13 мартдаги "Олий таълим муассасалари кафедралари Кенгашларини ташкил этиш тўғрисида"ги 138-сонли буйруғи, 2015 йил 7 апрелдаги "Олий таълим муассасалари таълимлари республика фан олимпиадаси тўғрисида"ги 123-сонли буйруғи, 2017 йил 24 апрелдаги Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Олий таълим тизимини янада ривожлантиришнинг чора-тадбирлари тўғрисида"ги 2017 йил 20 апрелдаги Қарорини ижроси тўғрисидаги 244-сонли буйруғи, 2017 йил 26 майдаги "Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг

II. Илгор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат

2.1. Инновацион таълим технологиялари ва педагогик компетентлик.

Инновацион таълим технологияларининг моҳияти, турлари ва назарий асослари. Инновацион жараёнларнинг кечиш босқичлари.

Олий таълим муассасаларида ўқув жараёнини ташкил этишнинг инновацион шакл, метод ва воситалари.

Шахста йўналтирилган таълим технологияларининг мазмуни, йўналдишлари. Таълим олувчиларнинг билиш фаоллигини ошириш ва мустақил таълимни ташкил этиш асосидати инновацион таълим технологиялари: амалий ўйинлар, муаммоли ўқитиш, интерфол таълим, модулли-кредит тизими, case study (кейс стади), маҳорат дарслари, ассисмент методлари,дан ўқув-тарбия жараёнида фойдаланиш. Ўқув лойиҳаларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш таъбики этиш.

Педагог касбий компетентлигининг тузилиши ва мазмуни. Педагогнинг психологик, методик, информაციон, креатив, инновацион компетентлиги мазмун-моҳияти. Педагогик маҳорат асослари ва тарқибий қисмлари. Ўқитувчининг коммуникатив компетентлиги, педагогик жараёнда мулоқот услубларини тўғри танлаш ва улардан самарали фойдаланиш.

Педагогик деонтология. Аудиторияда шахсларро муносабатларни самарали ташкил этиш ва турухни оптимал бошқариш. Педагогик низоларни самарали ҳал этиш йўллари. Замонавий педагог имиджи ҳамда ўқитувчининг ўз-ўзини касбий ва шахсий такомиллаштириб бориши.

Креативлик-педагогик иржодкорлиқнинг асоси сифатида. Олий таълим педагог кадрларининг креатив потенциали тушуничаи ва моҳияти.

Педагогларда креатив компетентликни шакллантиришнинг зарурий шарт-шароитлари, моделлари. Касбий фаолиятда позитив-фол мотивация ва педагог кадрларнинг креатив потенциалини баҳолаш мезонлари.

2.2. Жисмоний маданият соҳасида илгор хорикий тажрибалар.

Жисмоний тарбия ва спорт таълим тизимида хорикий мамлакатлар тажрибаси. Жисмоний маданият ва спорт таълим сифатини оширишда АҚШ ва Европа давлатлари тажрибаси.

Ривожланган Япония, Жанубий Корея, Хитой ва бошқа давлатларни профессионал спортни ташкил этиш тажрибалари. Хорикий давлатларда оммавий спортни ташкил этиш ва спорт муСОбакалари бошқарувида хорикий тажрибаларни жорий этиш.

III. Таълим жараёнида ахборот-коммуникация технологияларини қўллаш

3.1. Электрон педагогика асослари ва педагогнинг шахсий, касбий ахборот майдонини лойиҳалаш.

Замонавий ахборот-коммуникация технологиялари ва улардан таълим жараёнида фойдаланиш имкониетлари.

Педагогик фаолиятда амалий дастурли воситалардан фойдаланиш. Microsoft Office пакетининг замонавий версиялари таснифи. Microsoft Office пакети дастурларида (MS Word, MS Excel, MS Power Point ва б.) ўқув-методик материалларни яратиш усуллари.

Web 2.0/3.0 технологиялари. Педагогик дастурий воситалар. Муаллифлик дастурлари (Spring Free, Articulate ва бошқ.) ва улардан фойдаланган холда мультимедияли электрон ўқув ресурсларини яратиш.

Компьютер тармоқлари. Интернет технологиялари характеристикаси. Интернет тармоқининг асосий хизматлари ва унда мулоқот турлари. Интернет ресурсларидан таълимда фойдаланиш. Zipline.uz таълим портали. Google асбоб ускуналари ва хизматлари (сервислари)дан фойдаланган холда ўқув жараёнини ва ахборот таълим майдонини лойиҳалаш. Электрон портфолио ва унда ишлаш технологиялари.

Масофавий таълим ва уни ташкил этиш асослари. Moodle масофавий таълимни бошқариш тизимида ўқув ресурсларини яратиш ва жойлаштириш. Ахборотта таҳдидлар. Ахборотни химоялашнинг замонавий восита ва усуллари. Идентификация ва аутентификация жараёндари.

3.2. Жисмоний маданият соҳасида мультимедиа тизимлари ва масофавий ўқитиш методлари.

Мультимедиянинг компонентларидан спорт таълим жараёнида самарали фойдаланиш. Мультимедиа иловалари турлари ва уларни яратиш босқичлари. Аудио ва видео конференция. Самплинг методидан спорт соҳасида фойдаланиш. Соҳага оид мультимедияли электрон нашрлар (ўқув фильмлари, электрон дарсликлар ва маърузалар) яратиш. 3D технологиялари ва улардан спорт таълимида фойдаланиш.

Электрон таълим ресурслари ҳақида тушунича. Elevating ҳақида тушунича. Масофавий ўқитишда спорт соҳасида электрон таълим ресурсларини яратиш. Масофавий ўқитишнинг спорт таълимида ташкил қилиш усуллари ҳамда амалга ошириш босқичлари. Таълимда эркин ва ояик кодли дастурий таълимнослар таҳлили. LMS ва CMS тизимларининг асосий функциялари ва улардан спорт соҳасида фойдаланиш.

Moodle тизимида ўқув жараёнини, жорий, оралик ва якуний назорат турларини ташкиллаштириш. Moodle тизимида ўқув контентларни шакллантириш ва бошқариш.

Худудий ва глобал оммавий онлайн очик курслар дастурини яратиш ва ташкил этиш.

IV. Амалий хорижий тили

4.1. Амалий хорижий тилни ўрганишнинг интенсив усуллари.

Хорижий тилни ўқитиш ва ўрганишдаги ислохотлар. Тил бўйича Европа стандарти ва унинг таълики. Тил алоқа (коммуникация) воситаси сифатида ва тилга оид билим ва кўникмаларни шакллантириш усуллари.

Тилни ўрганишда муваффақиятга эришиш шарт-шароитлари: касбий интерактив мулоқот муҳити, мулоқот кгубларини ташкил этиш, ўзининг тил кўникмалари даражасини баҳолаш ва бошқалар. Хорижий тилни ўрганишда Грамматиканинг аҳамияти (грамматика ва лексика-V1-V2 оралигида). Тил ўрганишда ўқитувчи ва ўргатувчиларни роли. Тил ўрганиш учун зарур ўқув-аудио, методик ва онлайн ресурслар. Тили ўрганилаётган мамлакат маданиятини билишнинг аҳамияти. Маданиятлараро мулоқот компетенцияси (ўзбек ва хорижий тилда сўзлашувчи халқлар маданияти, урф-одатлари, анъаналари ҳақида чет тилида тапира олиш).

Мулоқот маззудлари: кундалик ҳаётга оид (шахсий мардумот, оила ҳақида мардумот, бўш вақтни ўтказиш ва ҳоказо) ижтимоий ҳаётга доир, таълимга ва касбга йўналтирилган маззудлар.

Мутахассисликка оид матнларни ўқиш, уларни тушуна олиш, оғзаки баён эта олиш, ўз фани бўйича ўқув жараёнини ташкил этишда соҳага оид хорижий тилдаги атамалардан фойдаланиш.

V. Тизимли тахлил ва қарор қабул қилиш асослари

5.1. Олий таълим жараёнини бошқаришда тизимли тахлил ва қарорлар қабул қилиш технологиялари.

Тизимли тахлил назарияси фанлараро назария сифатида. Тизим ва тизимнинг белгилари. Тизимлар классификацияси. Тизим структураси. Тизимли тахлилнинг максасди ва вазифалари. Тизимли синтез. Педагогик фаолиятда тизимли тахлил. Педагогик тизим ва унинг тузулиши. Педагогик вазиятларнинг тизимли тахлилин амалга ошириш. Тизимли тахлил амалга оширишнинг асосий боскичлари. Тизимли тахлил амалга ошириш моделлари. Тизимли тахлил амалга ошириш усуллари. Қарор турлари ва уни қабул қилиш усуллари. Қарорларга қўйиладиган асосий талаблар.

Қарор вариантларини тайёрлаш технологияси. Қарор қабул қилиш жараёни ва педагог шахси. Қарорларни қабул қилиш жараёнига тавсир кўрсатувчи асосий омиллар. Педагогик жараёни бошқаришда қарорларнинг ўрни. Қарор натижаларини баҳолашнинг эксперти ва прогностик методлари. Қарорлар самарадорлигини баҳолаш мезонлари. Қабул қилинган

қарорлар ижросини таъминлаш механизми. Педагогик фаолиятда қарор қабул қилиш технологияси. Қарорлар ижросининг назорати.

5.2. Жисмоний маданият ва спорт соҳасида молиявий таъминотни таъкил қилиш ва унинг тахлили.

Жисмоний тарбия ва спорт фаолиятини ташкил этиш ва молиялаштиришнинг меъёрий-ҳуқуқий асослари. Ўзбекистонда болалар спортини ривожлантириш ва уни молиялаштириш. Жисмоний тарбия ва спорт соҳасида спорт менежмент ва маркетинги фаолиятини ташкил этиш ва ривожлантириш.

Жисмоний тарбия ва спорт соҳасидаги таълим муассасаларида молиявий маблағлар тушуми, харажатлар сметасини тузиш ва молиявий фаолиятини тахлил қилиш.

VI. Махсус фанлар

6.1. Адаптив жисмоний тарбия.

Адаптив жисмоний тарбиянинг назарий асослари. Функционал ҳолатни текшириш ва баҳолаш. Адаптив жисмоний тарбияда таълим усуллари.

Жисмоний тарбиянинг тамойиллари ва адаптив жисмоний тарбия. Жисмоний-соғломлаштириш технологиялари ва харажат фаолияти. Адаптив жисмоний таълим ташкилоти ва дастурларни бошқариш.

6.2. Болалар ва ўсмирлар жисмоний тарбияси.

Болалар ва ўсмирлар спорт назарияси ва методикаси. Болалар спортини ташкил қилишнинг дастурий меъёрий асослари. Спортчиларнинг тренировкаси асослари.

Спортчиларнинг кўп йиллик тайёрларлигини бошқариш ва режалаштириш. Спортчиларнинг тайёрлашни комплекс назорат қилиш. Кўп йиллик тайёрларлик боскичда ёш спортчиларнинг индивидуал ўнга хос хусусиятлари.

Спортчиларни тайёрлаш тузилмасининг боскичлари, максалли йўналишлари ва методик асослари. Болалар ва ўсмирлар жисмоний тарбиясида жисмоний сифатларнинг ўрни ва роли.

6.3. Махсус фанларни ўқитиш методикаси.

Олий таълим муассасаларида энгли атлетика спорт турларини ўрни ва аҳамияти. Энгли атлетика спорт турида машгулотларни режалаштириш ва ўтказиш услубияти. Энгли атлетикачиларни жисмоний тайёрларлигини

ривожлантириш методикаси. Енгил атлетика турлари техникасини ўргатиш методикаси (киска, ўрта, узоқ масофага югириш, сакраш ва улоктириш).

Енгил атлетика дарсларини ташкил қилиш ва ўтказиш услубияти. Олий таълим муассасаларида енгил атлетика машғулотларини ташкил қилиш.

Гимнастика спорт турларининг ривожланиш тенденцияси. Гимнастика машқларини ўргатишнинг методология асослари. Гимнастика машғулотларини ўтказиш шакллари. Гимнастика воситаларини тавсифи ва ўтказиш методикаси. Амалий гимнастикани тавсифи ва ўтказиш методикаси. Гимнастикани кўйкураш турларида машқларни ўргатиш методикаси.

Замонавий спорт ўйинларининг долзарб масалалари. Спорт ўйинларида ўргатиш боқичлари, услублари ва замонавий ўргатиш технологияси.

Ўйин техникаси ва унинг хусусиятлари. Ўйин тактикаси ва унинг хусусиятлари. Ўргатиш самарадорлигини таъминлашда жисмоний тайёрликнинг ўрни. Дарс қисмлари уларнинг мазмуни ва уни ўтказиш услубияти.

VII. Педагогик амалиёт

Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсларида педагогик амалиёт очик марбузлар ва амалий машғулотлар ўтказиш, ўтилган дарсларнинг муҳокама қилиниши ва танқидий таҳлил этилишига асосланган ҳолда амалга оширилади.

Педагогик амалиёт қайта тайёрлаш ва малака ошириш йўналишлари ва мутахассисликларнинг ўзига хослигидан келиб чиққан ҳолда олий таълим муассасаларининг тегишли профиль кафедраларида ташкил этилади.

Амалий машғулотларни ташкил этиш бўйича кўрсатма ва тавсиялар

Амалий машғулотларда тингловчилар ўқув модуллари доирасидаги ижодий топириқлар, кейслар, ўқув лойиҳалари, технологик жараёнлар билан боғлиқ вазиятли масалалар асосида амалий ишларни бажарадилар.

Амалий машғулотлар замонавий таълим услублари ва инновацион технологияларга асосланган ҳолда ўтказилади. Бундан ташқари, мустақил ҳолда ўқув ва илмий адабийётлардан, электрон ресурслардан, тарқатма материаллардан фойдаланиш тавсия этилади.

Мустақил таълимни ташкил этишнинг шакли ва мазмуни

Мустақил таълим тегишли ўқув модули бўйича ишлаб чиқилган топириқлар асосида ташкил этилади ва унинг натижасида тингловчилар битирув иши (лойиҳа иши) ни тайёрлайди.

Битирув иши (лойиҳа иши) талаблари доирасида хар бир тингловчи ўзи дарс бераётган фани бўйича электрон ўқув модулларининг тақлимотини тайёрлайди.

Электрон ўқув модулларининг тақлимоти қуйидаги тарқибий

кисмлардан иборат бўлади:

Кейслар банки;

Машғуллар бўйича тақлимотлар;

Бошқа материаллар (фани) ўзлаштиришга ёрдам берувчи қўшимча материаллар; электрон таълим ресурслари, марбуза матни, глоссарий, тест, кроссворд ва бошқ.)

Электрон ўқув модулларини тайёрлашда қуйидагиларга алоҳида эътибор берилади:

- тавсия қилинган адабийётларни ўрганиш ва таҳлил этиш;

- соҳа тарикқибётининг устивор йўналишлари ва вазифаларини ёритиш;

- мутахассислик фанларидаги инновациялардан ҳамда илгор хорижий таърифлардан фойдаланиш.

Шунингдек, мустақил таълим жараёнида тингловчи касбий фаолияти натижаларини ва талабалар учун яратилган ўқув-методик ресурсларини "Электрон портфолио" тизимига киритиб бориши лозим.

Дастурнинг ахборот-методик таъминоти

Модулларни ўқитиш жараёнида ишлаб чиқилган ўқув-методик материаллар, тегишли соҳа бўйича илмий журналлар, Интернет ресурслари, мультимедиа маҳсулотлари ва бошқа электрон ва коғоз вариантдаги материаллардан фойдаланилади.

Адабиётлар

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг асарлари

1. Каримов И.А. Юксак маънавият – енгилмас куч. –Т.: “Маънавият”, 2008.–176 б.
2. Каримов И.А. Ўзбекистон мустақилликка эришиш оstonасида. –Т.: “Ўзбекистон”, 2011.–440 б.
3. Каримов И.А. Она юртимиз бахти икболи ва буюк келажаги йўлида хизмат қилиш – энг олий саодатдир. –Т.: “Ўзбекистон”, 2015. – 302 б.
4. Мирзиёев Ш.М. “Эркин ва фаровон, демократик Ўзбекистон давлатини мард ва олижаноб халқимиз билан бирга курашимиз” мавзусидаги Ўзбекистон Республикаси Президенти лавозимига киришиш тантанали маросимига бағишланган Олий Мажлис палаталарининг кўшма мажлисидаги нутқи. –Т.: “Ўзбекистон”, 2016. – 56 б.
5. Мирзиёев Ш.М. “Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш – юрт тараққиёти ва халқ фаровонлиги тарови” мавзусидаги Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганининг 24 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги маърузаси. –Т.: “Ўзбекистон”, 2017. – 48 б.
6. Мирзиёев Ш.М. Танқидий таҳлил, қатъий тартиб-интизом ва шахсий жавобгарлик – хар бир раҳбар фаолиятининг кундалик қондаси бўлиши керак. –Т.: “Ўзбекистон”, – 2017.– 102 б.
7. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажатимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга курашимиз. –Т.: “Ўзбекистон”, 2017. – 488 б.

II. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар

1. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси. – Т.: Ўзбекистон, 2014.
2. Ўзбекистон Республикасининг “Жисмоний тарбия ва спорт тўғрисида”ги Қонуни. –Т.: 2015.
3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 7 февралдаги “Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида”ги 4947-сон Фармони.
4. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 5 июлдаги “Ёшларга оид давлат сиёсати самаралорлигини ошириш ва Ўзбекистон ёшлар иттифоқи фаолиятини кўлаб-қувватлаш тўғрисида”ги 5106-сон Фармони.
5. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 12 июндаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 4732-сон Фармони.
6. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 2 февралдаги “Коррупцияга қарши курашиш тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси

Қонунининг қондаларини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПК-2752-сонли қарори.

7. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 9 мартдаги “Ўзбекистон спортчиларини 2020 йида Токио шаҳрида (Япония) бўлиб ўтadиган XXXII ёзи Олимпиа ва XVI Паралимпия ўйинларига тайёрлаш тўғрисида”ги ПК-2821 сонли Қарори

8. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 15 февралдаги “Ўзбекистон Республикаси Жисмоний тарбия ва спорт давлат кўмитаси фаолиятини ташкил этиш тўғрисида”ги ПК-2779-сонли қарори.

9. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПК-2909-сонли қарори.

10. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 3 июлдаги “Жисмоний тарбия ва оммавий спортни янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПК-3031-сонли қарори.

11. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 31 майдаги “Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия институти хузуридаги Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни илмий-методик таъминлаш, қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш маркази фаолиятини такомиллаштириш тўғрисида”ги 329-сонли қарори.

12. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 26 сентябрдаги “Олий таълим муассасалари педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 278-сонли қарори.

13. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 20 августдаги “Олий таълим муассасалари раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва малакасини оширишни ташкил этиш чора тадбирлари тўғрисида”ги 242-сонли қарори.

14. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 27 февралдаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш курслари тўғрисидаги низомига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги 103-сонли қарори.

III. Махсус адабиётлар

1. Айрапетьяни Д.Р., Пулатов А.А. Валлейбол назарияси ва услубияти. –Т.: Фан ва технология, 2012.- 206 б.
2. Augereaux L.R., Ryalov A.A., Irgolov Sh.X. Voleybol // Olyu o'quv uchlag'i ilmiy kutubxona talabalari uchun o'quv qo'llanma. T.: 2009. - 77 b.
3. Гончарова О.В. Ёш спортчиларнинг жисмоний қобилиятларини ривожлантириш. Ўқув қўлланма. –Т.: ЎзДЖТИ, 2005. –176 б.
4. Diane Belcher, Ann M. Johns, Brian Raltridge. New directions in English for specific purposes research. The University of Michigan Press. 2011.
5. Eshtayev A.K. Gimnastika darsi. Uslubiy qo'llanma. O'zDGTI nashri. T.: 2004.

6. Ишмухамедов Р.Ж., Юлдашев М. Тъғлим ва тарбияда инновацион педагогик технологиялар.—Т.: “Нихол” нашриёти, 2013, 2016.—279 б.

7. Каимова У.А., Заулчинова М.В., Назилова Е.Ш., Садиқова Ш.Ш. Тизимли таълим асослари.—Т.: “O‘zbekiston fanlari uchun milliy jamoat pashriyoti”, 2014.—192 б.

8. Michael Swan, Catherine Walter. The Good Grammar Book. Oxford, 2001.

9. Норенков И.П., Зимин А.М. Информационные технологии в образовании: Учебное пособие.—М.: Изд. МГТУ им. Н.Баумана, 2002.—336 с.

10. Подласый И. Педагогика. Новый курс: учебник для студ. пед. вузов. - в 2-х кн. — М.: ВЛАДОС, 1999. — 567 с.

11. Креативная педагогика. Методология, теория, практика. / под ред. д.т.н., проф. В.В.Попова, акад. РАО Ю.Г.Круглова.—3-е изд.—М.: “БИННОМ. Лаборатория знаний”, 2012.—319 с.:ил.

12. Peter Master. English Grammar and Technical Writing. Regional Printing Center. 2004.

13. Рафиев Н. Уенгил ателка ва шп о‘qitish metodikasi: O‘quv qo‘llama.- Noshir — Т.: 2012.—431 б.

14. Сергеев И.С. Основы педагогической деятельности: Учебное пособие.—СПб.: Питер. Серия “Учебное пособие”, 2004—316 с.: ил.

15. Сурмин Ю.П. Теория систем и системный анализ: Учебное пособие.—Киев: “МАУП”, 2003.—242с.

16. Умаров М.Н. Gimnastika: O‘quv qo‘llama.- Т.: VNESHIN VESTPROM, 2015.—400 б.

17. G‘ilomov S.S., Vegalov V.A. Informatika va axborot texnologiyalari.— Т.: Fan, 2010.—686 с.

18. Shakiylova K.T. Uengil atletikashtlami jismniyu sifatlatini ijroiqlitishning vosita va metodlari.— Т.: 2014.—98 б.

IV. Электрон таълим ресурслари

1. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги: www.edu.uz.
2. Ўзбекистон Республикаси Алоқа, ахборотлаштириш ва телекоммуни- кация технологиялари давлат кўмитаси: www.asi.uz.
3. Компютерлаштириш ва ахборот-коммуникация технологияларини ривожлантириш бўйича Мувофиқлаштирувчи кенаш: www.ictsohisli.gov.uz.
4. Ўзбекистон Республикаси олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги хузуридаги Бош илмий-методик марказ: www.bimn.uz
5. www.ziyouz.uz
6. Infoсом.uz электрон журнали: www.infoсом.uz.

“ИШЛАБ ЧИКИЛГАН”:

Олий таълим тизими педагог ва раҳбар кадрларни қайта тайёрлаш ва **“ИШЛАБ ЧИКИЛГАН”** таълим тарбия ва спорт давлат кўмитаси Фан, малякасини оширишнинг давлат маркази Бош илмий-методик маркази директори

Директор _____ М.У. _____ 201__ й.

Маркази

“КЕЛТИРИЛГАН”:

Ўзбекистон Республикаси Жисмоний тарбия ва спорт давлат кўмитаси Фан, ва таълим бошқармаси

Бошлиғи _____ У.О. Маммадилов

_____ М.У. _____ 201__ й.

Директор _____ И.А. Турғалиев

_____ М.У. _____ 201__ й.